

Фединець Олександр Васильович (13.06.1897 – 06.04.1987) – визначний закарпатський хірург, засновник закарпатської школи хірургів. Народився в с.Малий Раковець Березького комітату (Іршавський район Закарпатської області). Після закінчення Ужгородської гімназії був призваний в австро-угорську армію і направлений на італійський фронт (1917-1918). Був важко поранений. Після демобілізації поступив на медичний факультет Будапештського університету, а згодом, у зв'язку з включенням краю до складу ЧСР, перевівся на медичний факультет Карлового університету в Празі (1918-1924). Працював у Мукачівській лікарні (1924-1923), асистентом кафедри хірургії Братиславського університету (1928-1932), завідувачем відділення хірургії Мукачівської лікарні, а згодом в Ужгороді та Севлюші (Виноградово) (1932-1939). Підтримав утворення Карпато-Української держави на чолі з А.Волошином, про що неодноразово писав на шпальтах урядової газети «Нова свобода». Після окупації південної частини Закарпаття Угорщиною (2 листопада 1938) переїхав у Карпатську Україну. В 30-х роках відвідав з метою перейняття передового досвіду престижні хірургічні клініки Франції, Швейцарії, Австрії, США та інших країн. Його книжечка про лікування зубу була перекладена та видана навіть у Латинській Америці. О.Ф. був засновником кафедри факультетської хірургії, яка виникла на базі хірургічного відділення Ужгородської міської клінічної лікарні (1952-1975). В 1962 йому присвоєно звання професора. Заснував обласне товариство хірургів Закарпаття і був його головою (1955-1975). Останнім часом працював консультантом кафедри загальної та госпітальної хірургії УжДУ (1975-1933). За 50 років медичної практики зробив понад 25 тисяч операцій, підготував 12 кандидатів та докторів медичних наук, опублікував понад 100 наукових робіт у вітчизняних та зарубіжних виданнях. О.Ф. був обраний почесним членом Чехословацького медичного товариства ім. Я.Пуркін'є, товариства гастроентерологів Чехословаччини, нагороджений золотою медаллю Братиславського університету ім. Я.Коменського, медаллю Кошицького університету ім. П.Й.Шафарика. Помер і похований в Ужгороді на кладовищі «Кальварія».

Література: Полажинець М. Олександр Фединець // Педагоги-науковці. – Частина I. – Ужгород, 1997. – С.114-118; Пагирия В. Відлуння Карпат. Сторінки історії. – Ужгород, 1994. – С.46-48; Гранчак І.М, Довганич О.Д., Сливка В.Ю., Туряниця В.В. Осередок освіти, науки, культури. Ужгородському державному університету – 50 років. – Ужгород, 1995. – С.77.

М.М.Вегеш